

A kínai módszer

Kínai nyelv-tanítása a tanulási zavarok prevenciójában

A következő írásra figyeltem fel az interneten:

„Nekem ez kínai – mondjuk, ha érthetetlen szöveggel találkozunk. A kínai nyelvet a miénknél jóval bonyolultabb ábécé miatt sem könnyű megtanulni. Brit kutatók szerint azonban a kínai nyelv eleve nagyobb kihívást jelent az emberi agy számára, mint más – legalábbis az eddig vizsgált más – nyelvek.

Brit kutatók arra az eredményre jutottak, hogy a kínai mandarin nyelv megértéséhez mindkét agyfélteke közreműködésére szükség van. Az európai nyelvek ezzel szemben csak az egyik félteke működésére támaszkodnak.

A kutatók azt remélik, ez a felismerés segítségükre lehet abban, hogy agyvérzésen, vagy olyan egyéb agyi sérülésen átesett pácienseik, akik elvesztették nyelvi kompetenciájukat, újra képesek legyenek beszélni.

Dr Sophie Scott és munkatársai (Wellcome Trust) angol és mandarin nyelvet beszélő kínai jelentkezők agyát vizsgálták, pozitronemissziós tomográf (PET) segítségével.

Amikor a kísérletek résztvevői angol beszédet hallottak, a bal halántéklebenyük lépett működésbe. A kutatókat ez nem lepte meg, hiszen eddig is úgy tudtuk, hogy ez az az agyi régió, amely a beszédhangokat a jelentéssel bíró szavakhoz kapcsolja.

Hasonló eredményre voltak felkészülve, amikor kínaiul beszélőkkel végezték el a kísérletet. Várakozásaikkal szemben azonban úgy találták, hogy mind a jobb, mind a bal halántéklebeny működésbe lépett, amikor a résztvevőknek mandarin beszédet kellett értelmezniük.

“Ezek szerint az egyes nyelvek használóinak egyszerűen máshogy működik az agyuk szövegértelmezés közben. Ez ellentmond a korábbi elméleteknek” - nyilatkozta Dr Scott. A mandarin nyelvjárás hírhedten nehezen sajátítható. Szemben az angollal, a mandarinban az intonáció különböztet meg egyébként teljesen hasonló alakú, ám eltérő jelentésű szavakat. A “ma” szó például jelenthet édesanyát, házsártos nőt, lovat vagy kendert – attól függően, hogy hogyan mondják ki.

A kutatók szerint a hanglejtés értelmezése miatt van szükség mindkét félteke használatára. A jobb homloklebenyt általában a zenei hallással, hangok és dallamok felismerésével hozzák összefüggésbe.

“Véleményünk szerint a mandarint beszélők a hanglejtést és a dallamot a jobb

homloklebenyben dolgozzák fel, hogy az elhangzott szavaknak helyes jelentést kölcsönözzenek” – fogalmaz Dr Scott.

A gyermekkori nyelvelsajátítás így akár az agy szerkezetének kialakulására is hatással lehet – következtetnek a kutatók.”

Eddig a cikk.

Jómagam évek óta foglalkozom kínai nyelvoktatással. A tanulók korosztálya széles, 3-tól 58 éves korig. Megfigyelésem szerint, a fiatalabbaknak nem okoz nehézséget a tonalitás, azaz a hangsúlyok elsajátítása. De, ahogy halad az életkor felfelé, ez egyre nagyobb problémát okoz. Miért van ez?

Mint ahogy a fenti cikk is utal rá, a kínai nyelv tanulása közben mind a két agyféltekét szükséges használni. Egy átlagember élete során, nagy valószínűséggel, csak az egyiket fogja. Mi következik ebből? Az, hogy a másik „elgyengül”. Olyan ez, mintha az egyik kezünket lekötnék és csak a másikat tennénk hasznossá. Néhány év múlva, a nem használt kezünk nem, illetve nagyon gyatrán fog működni. Nincs ez másképp a gondolkodásra teremtett eszközünkkel sem. Ha eddük, karban tartjuk, nagyon sokáig hasznát vesszük, ha nem, egyre silányabban működik. Ekkor gondoljuk úgy, felejtünk, nehezen jegyzünk meg dolgokat, stb.

Minél fiatalabb az ember, annál könnyebben beüzemelhető a nem használt agyfélteke. Rá lehet szoktatni az aktív munkára. De minél előrehaladottabb a kor, ez annál keservesebb. De nem lehetetlen! 58 éves tanítványom örömmel újságolta, hogy amióta kínai nyelvet tanul (másfél éve), azóta szellemi ereje egyre nagyobb. A fiatalabbak tekintetében, pedig, sokkal gyorsabb az előrehaladás ezen a téren. Gondolom, joggal, kíváncsiak arra, ez miben is nyilvánul meg. Logikusabb gondolkodás, nagyobb sebességű olvasás, gyorsabb tanulás, jobb felfogó képesség.

De van egy egészen különleges korosztály, a gyermekeké. Jelenlegi kutatásaim célzottan az egészen fiatal, 6-12 éves korosztályra irányulnak. Megfigyelhető, hogy azoknál a gyermekeknél, akik kínai nyelvet tanulnak, alacsonyabb százalékban alakulnak ki a későbbi tanulási zavarok (dyslexia, dysgrafia, egyéb tanulási nehézségek). Nyilvánvaló, hogy azért, mert ideje korán elkezd edzeni az agyát, nem engedi, hogy „ellustuljon”. Ezek a gyerekek a tanulásban is láthatóan jobb eredményeket érnek el.